בעזהשי"ת

ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך ואת בניו אתו (כה א)

במדרש (שמו"ר פל"ו ד) **הה"ד לולי תורתך שעשועי אז אבדתי בעניי, כשאמר הקב"ה למשה ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך, הרע למשה, אמר לו הקב"ה תורה שלי היה ונתתיה לך, ונתקררה דעתו של משה.**

ויש לתמוה מפני מה הרע למשה כשנתגדל אהרן אחיו הרי העידה תורה כי משה הוה עניו מכל האדם, ותו קשה במאי נחה דעתו כשאמר לו הקב"ה תורה שלי היה ונתתיה לך, וכי לא ידע מזה קודם לכן.

ונראה ליישב בהקדם מה דמצינו בחז"ל (מנחות קי.) כל העוסק בתורת עולה כאילו הקריב עולה וכן בכל הקרבנות, נמצא לפי"ז דאפי' מי שלא חטא מימיו יכול להביא חטאות ואשמות לרצון לפני ה', על ידי לימוד התורה בפרשת הקרבנות ועי"ז נחשב כאילו מביא קרבן בפועל.

ולפי זה אפשר לפרש המדרש הנ"ל, כשאמר הקב"ה למשה ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך, הרע למשה, כי הדבר הי' קשה בעיניו שהרי אהרן נתקרב לצורך הקרבת הקרבנות, ויש מהם שאי אפשר להביאם אלא כאשר בא האדם לידי חטא, ולכן הרע למשה, האיך אפשר לקיים מילי דקרבנות למי שלא חטא מעולם, ולזה אמר לו הקב"ה תורה שלי היתה ונתתי' לך, כי יש עצה ע"י לימוד התוה"ק להביא כל הקרבנות שכתוב בתורה, ובזה נתקררה דעתו של משה, ולזה גמר אומר המדרש, לולי תורתך שעשועי, היינו אי לאו האי כח התורה שעל ידו נחשב כאילו הקריב קרבנות, אז אבדתי בעניי, שאי אפשר להביא קרבנות אלא ע"י חטא.

ובענין זה איתא **בקדושת יום טוב** בפרשתן (ד"ה וזה הדבר) בשם ספה"ק **נועם מגדים** (פ' תשא), לפרש מש"כ אך את שבתותי תשמורו, מהו לשון שבתותי, ומיישב עפ"י מה דאיתא בשל"ה (שבת פרק נר מצוה) דשביתת הדיבור בשבת הוא חובה רבה עלינו, מאחר דכל ענין של שבת הוא לזכרון שבירת הקב"ה, והוא לא שבת רק מדיבורו, כי הכל במאמרו עשה ה' ע"כ, וזהו לשון שבתותי דהיינו שביתה מדיבורי חול עכ"ד הנעימי"ם.

ובזה פירוש הקדוויו"ט הפסוק (דברים לא יט) **ועתה כתבו לכם את השירה הזאת ולמדה את בני ישראל שימה בפיהם**, דהיינו שימה שהוא עשי', לפעמים תלוי בפיהם דהדיבור נחשב כעשי' ממש, דהיינו בשב"ק, וכן מה דכתיב, **וזה הדבר**, דהיינו הדיבור, **אשר תעשה**, יפעול כמו עשי' ממש, ולקדש אותם בשבת שנקרא קודש הוא לכם. עכ"ד.

ובזה אפשר לומר מילתא בטעמא, **מה שנוהגין לומר קודם כל אכילה בשבת, 'לכבוד שבת קודש'**, להורות בא דאע"פ שאין בידינו כח לעשות כלום לכבוד שבת כראוי לה, אעפ"כ אמרינן בדבור בעלמא 'לכבוד שב"ק', שבשבת יש כח לפעול באמירה בעלמא כמו עשי' בפועל, ובדיבורינו עשינו הכנה כמו עשי' בפועל.

❖ ❖ ❖

עוד אפשר לומר בביאור המדרש הנ"ל, הה"ד לולי תורתך שעשועי אז אבדתי בעניי, כשאמר הקב"ה למשה ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך, הרע למשה, אמר לו הקב"ה תורה שלי היה ונתתיה לך, ונתקררה דעתו של משה.

דהנה כל אחד מישראל צריך לקיים כל התרי"ג מצוות ויש כמה מצוות שאין כל אחד מישראל יוכל לקיימן כולן, כמו מצוות הנוהגין בכהנים ומצוות התליות בארץ וכדו', וצריך להתגלגל עד שיקיימן כולן (עי' של"ה - תושב"כ פ' תצא) אולם איתא בספרים (עי' אוה"ח פ' פקודי לט לב) דמי שמקשר עצמו עם כל אחד מישראל, הרי הוא נחשב כגוף אחד עם כל ישראל, וכל מצוה שמקיים אחד מישראל נחשב כאילו קיימו הוא, ע"כ. נמצא דשפיר אפשר לכל ישראל לקיים כל התרי"ג מצוות, ויש עוד תקנה לדבר לקיים כל התרי"ג מצוות, והוא ע"י לימוד התורה, דכל העוסק בתורת עולה כאילו הקריב עולה (מנחות קי.), וכן כל המצוות יכול לקיים ע"י עסק התורה בהלכה של אותו מצוה (של"ה עשרה מאמרות מאמר ו), ותו יש להוסיף עצה לקיים כל התרי"ג מצוות והוא עפ"י מה דאמרו ז"ל מחשבה טובה הקב"ה מצרפו למעשה, א"כ כשמחשב לקיים כל התרי"ג מצוות, נחשב כאילו עשאן בפועל.

ובזה אפשר לפרש דברי המדרש, כשאמר הקב"ה למשה ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך הרע למשה, דמעתה אי אפשר לו לקיים כל התרי"ג מצוות דיש מצוות מיוחדים לכהנים, וא"כ אי אפשר לקיים בגלגל אחד בעולם כל התרי"ג מצות, ולזה אמר לו הקב"ה תורה שלי היה ונתתיה לך, ומעתה נקראת על שמך, ואתה נותן לישראל התורה ומצוות, ועי"ז יש לך ג"כ חלק בהתורה ומצוות שיעשו כל ישראל לעולם, היינו שנחשב כאילו אתה עושה את המצוה עמהם, (עי' מדרש שמואל אבות פ"ה מי"ח), דעל ידי התורה נתאחדו כולם כאחד וכולם למשה שנתן התורה, ועי"ז יהיו נחשב כאילו קיים הוא כל התרי"ג מצוות מרישא עד גמירא, ואפשר לרמז כוונה זו בלשון הפסוק, ואתה הקרב אליך, ומצינו בפרה אדומה ג"כ לשון דויקחו אליך (במדבר יט ב) ודרשו שם חז"ל (עי' רש"י שם) לעולם נקראת על שמיך פרה שעשה משה במדבר, וכ"כ הכא, התורה נקראת על שמיך, כנ"ל.

וזה שאמר המדרש, הה"ד **לולי תורתך שעשועי**, דכשישראל שמעו פרשה הדין של עבודת הכהנים, נתמלאו דאגה האיך אפשר לקיים כל התרי"ג מצוות בגלגול אחת, ולזה מציין המדרש, הה"ד לולי תורתך שעשועי, דאיה"נ לולי התורה שמאחד כל ישראל כגוף אחד כנ"ל, וגם יש לו כח דכל העוסק בתורת עולה כאילו הקריב עולה, ועל ידו יוכל לקיים כל התרי"ג מצוות, **אז אבדתי בעניי**, היינו בגלות, שאין ישראל שריין על אדמתן, ואי אפשר לקיים כל המצוות הנוהג בזמן הבית ובארץ ישראל, אבל עכשיו שיש לנו התורה שפיר יוכל לקיים כל המצוות כנ"ל, וממשיך דהע"ה, ואמר **לעולם לא אשכח פקודיך**, להורות כי 'לעולם' אפי' בזמן הגלות יש עוד עצה לקיים כל המצוות, ע"י 'לא אשכח פקודיך', כי ע"י מחשבה טובה לקיים המצוות יהי' נחשב כאילו עשה במעשה, ועל ידי זה אפשר לקיים כל התרי"ג מצוות.

❖ ❖ ❖

ואת דתי המלך אינם עושים ולמלך אין שוה להניחם (אסתר ג ח) ולהלן (ד טז) **לך כנוס את כל היהודים הנמצאים בשושן, וצומו עלי ואל תאכלו ואל תשתו שלשת ימים לילה ויום.** וידוע מפי ספרים וסופרים, דכל מקום שכתוב מלך בהמגילה קאי על מלכא דעלמא הוא הקדוש ברוך הוא, אם כן יש להבין הרמז בזה, ומה תקנו במה שצומו שלשת ימים.

ולבאר הענין נקדים דברי **הייטב לב** (תצוה ד"ה וזה הדבר) על הפסוק, **וזה הדבר אשר תעשה להם לקדש לכהן לי** (שמות כט א), ובמדרש (שמו"ר לח א) הה"ד (תהלים קיט פט) **לעולם ה' דברך נצב בשמים**, אל תאמר בשמים אלא כשמים, כשם שגזרת ונעשה שמים ויעמידם לעד לעולם, אף דיבור שדברת לקדש את אהרן ובניו קיים לעולם, שנאמר והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם (במדבר כה יג) ע"כ, וצריך ביאור, הא עבודת ביהמ"ק לא קיים לעולם, ובעצם מהו השייכות לכאן.

ומבאר שם בהקדם מה דמצינו בחז"ל, **כל העוסק בתורת עולה כאילו הקריב עולה**, וצריכין להבין מה נשתנה ענין הקרבנות שנאמר בו ונשלמה

פרי"ם שפתותינו ע"י התורה, משא"כ בשאר מצוות לא מצינו לאמר כל העוסק בהלכות לולב כאילו קיים מצוות לולב, וכדומה.

וכתב לבאר עפ"י קושית הקדמונים, למה אין מקריבין קרבנות בזמה"ז, הא קיי"ל מקריבין אפי' שאין בית (עדיות פ"ח מ"ו), ואי משום טומאה, הא טומאה דחוי' הוא בציבור (פסחים עז:), **והרמ"ע** (עש"מ כ"ח ח"ג כ"ג) תירץ דבאמת פנחס הוא אליהו שכיח בשוקא לקנות כבשים, ובכל יום עומד ומקריב תמידין כסדרן, ובזה ביאור **הישמח משה** זללה"ה מה שכתב אצל פנחס (במדבר כה יג) **ויכפר על בני ישראל**, לשון הוה, כי עדיין הם מכפרים תמיד על בני ישראל, ולפי"ז אתי שפיר כי דייקא בקרבנות שתמיד הם נקרבים למעלה, אלא שצריך להוריד פעולתם למטה בארץ ע"י דיבורינו, לכן נאמר בו ונשלמה פרים שפתינו, משא"כ בשאר מצוות לא שייך למימר כן, אלא צריך לעשות המצוה בפועל, וזהו ביאור המדרש, דקשיא לי' וזה הדבר וגו' דלכאורה עתיד ליבטל, ע"ז אמר **לעולם ה' דברך**, ואפילו לאחר חורבן הבית, **נצב בשמים**, דפנחס עומד למעלה ומקריב קרבנות כסדרן, וזהו שאמר **אל תקרי בשמים אלא כשמים**, דבאמירה יורדין השפעתה למטה לכפר על בנ"י, וממשיך ואמר, כשם שגזרת ועשה שמים לעד ולעולם, כך עבודת הכהונה הוא קיים לעד בשמי מעל ע"י אליהו זכור לטוב, עיי"ש באריכות.

ועתה נבוא לבאר טענת המן ועצת מרדכי ואסתר, וי"ל שהמן הרשע קטרג על ישראל **ואת דתי המלך אינם עושים**, שעוברים על מצוות בוראם, ולכפרה בעינן ואין להם כהנים בעבודתם, וא"כ **ולמלך אין שוה להניחם**, ולזה בא מרדכי וגזר עליהם תענית שלשת ימים, דאיהו ידע כי באמת יש עבודת הקרבנות גם בזמה"ז, והוא דאליהו עומד למעלה ומקריב קרבנות ,אלא שצריך להוריד השפעתה למטה, והוא ע"י תורה ותפילה, ולזה גזר עליהם תענית כדי להתפלל ולחנן לפני מלך מלכי המלכים, ועל ידו להמשיך פעולת הקרבנות למטה, לכפר על עונותינו ולבטל כל הגזירות מעלינו.

ואפשר לפרש בזה עוד מה שאמרו חז"ל (מגילה טז.) כשבא המן לפני מרדכי **אזל אשכחיה דיתבי רבנן קמיה ומחוי להו הלכות קמיצה לרבנן**, כי אע"פ שאין לנו עכשיו עבודת הקרבנות בפועל, וא"כ למה ליה ללמוד הלכותיהן, אמנם מרדכי הראה להמן בזה, כי אליהו עדיין עומד ומקריב קרבנות, וע"י הלימוד בהלכותיהן אנו ממשיכין למטה עבודתו, לכפר על כל ישראל, ולזה אמר המן, **אתו מלא קומצא דידהו ודחי עשרת אלפים שקלי דידי**, ובזה יש לפרש הפיוט (אשר הניא) **ארורים כל הרשעים ברוכים כל הצדיקים**, לרמז בזה מה שידוע מהרה"ק **הדברי חיים** זצוק"ל שאמר בליל פסח, כי גם בזמן הזה בא אליהו ומביא להצדיקים מבשר קרבן פסח שמקריב למעלה, וגם ראו עין בעין אותו צדיק שזכה לאכול מהקרבן פסח, ולזה אנו מזכירין '**ברוכים כל הצדיקים**', כי על ידי קדושת עבודתם זוכים להשפיע למטה בעוה"ז, עבודת הקרבנות שאלי' מקריב למעלה בשמי מעל, ועי"ז הם משפיעים כל טוב בעולם הזה.

❖ ❖ ❖

ברכת מזל טוב

לנכדי היקר מו"ה **יצחק הכהן קאהן** הי"ו
חתן חתני היקר מו"ה **ברוך יודא פריעדמאן** הי"ו
לרגל תגלחת בנו כמר **צבי** נ"י למזל טוב
לנכדי היקר מו"ה **לוי יצחק שלאגער** הי"ו
חתן חתני היקר מו"ה **ברוך יודא פריעדמאן** הי"ו
לרגל תגלחת בנו כמר **מרדכי** נ"י למזל טוב
לנכדי היקר מו"ה **שמשון יואל פויגעל** הי"ו
חתן בני היקר מו"ה **יואל** הי"ו
לרגל תגלחת בנו כמר **ברוך יודא** נ"י למזל טוב
לנכדי היקר מו"ה **יעקב מארקוס** הי"ו
חתן בני היקר מו"ה **יעקב יודא** הי"ו
לרגל תגלחת בנו כמר **זאב** נ"י למזל טוב
לנכדי היקר מו"ה **יודא מיטטעלמאן** הי"ו
בן בני היקר מו"ה **יצחק אייזיק יוחנן** הי"ו
לרגל הכנסת בנו כמר אברהם עביר נ"י למצות פדיון הבן למזל טוב
ויה"ר שיזכו לגדל ולחנך בניהם לתורה וליר"ש לחופה ולמעשים טובים
והברכה אחת לבני וחתני שיחי' שיזכו לראות רב נחת דקדושה מכיוצ"ח